

PELS RIJCKEN

Landsadvocaat

Per e-mail: [redacted]

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselvoorziening
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
T.a.v. [redacted]
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

onze ref. EB/EB/11018394

uw ref.

inzake Advies kamerbrief d.d. 17 juni 2022 met
kenmerk: DGA-PAV / 22246751

[redacted]
counsel

+31 70 [redacted]

[redacted]@pelsrijcken.nl

27 juni 2022

Geachte [redacted],

Bij e-mailbericht van 17 juni 2022 heeft u ons verzocht te adviseren over bovengenoemde brief van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan de Tweede Kamer (hierna: Kamerbrief).

Bij dezen voldoen wij aan uw verzoek. Daarbij merken we op dat wij ons, zoals afgesproken, beperken tot een juridische toets van hetgeen wordt opgemerkt in de paragrafen 1.4, 1.5 en 1.6 van de Kamerbrief. In deze paragrafen wordt gereageerd op de door de Tweede Kamer aangenomen motie van Kamerlid Tjeerd de Groot (D66) (motie 27858, nr. 426) (hierna: motie).

Kamerbrief

In reactie op de motie wordt in de Kamerbrief allereerst opgemerkt dat in de praktijk al grotendeels aan de motie is voldaan doordat het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (hierna: Ctgb) bepaalde volvelds vooroogsttoepassingen van glyfosaathoudende middelen niet meer heeft toegelaten en kalenderspuiten met glyfosaathoudende middelen zich in Nederland niet voordoet.

Ten tweede wordt in de Kamerbrief geconcludeerd dat het juridisch niet mogelijk is om het met de motie gewenste verbod op het gebruik van glyfosaathoudende middelen voor het doodspuiten van grasland, groenbemesters en vanggewassen te realiseren. Een dergelijk algemeen verbod zou volgens de Kamerbrief in strijd zijn met het systeem van Verordening (EU) 1107/2009 (hierna: Verordening), op basis waarvan het Ctgb in Nederland de exclusieve bevoegdheid heeft om, na goedkeuring van een werkzame stof op Europees niveau, te oordelen over de toelating van een middel en de voorwaarden waaronder het middel mag worden toegepast. Richtlijn 2009/128/EG (hierna: Richtlijn) biedt in de artikelen 11, 12 en 14 mogelijkheden voor een verbod op gewasbeschermingsmiddelen in bepaalde gebieden, maar niet voor het met de motie gewenste algemene verbod op de specifieke toepassing van een specifiek middel.

Juridische beoordeling

Wij hebben de hierboven samengevatte redenering uit de Kamerbrief beoordeeld en komen tot de conclusie dat de gevolgde redenering juridisch juist is.

Tot slot

In aanvulling op het voorgaande wijzen wij nog op het volgende. Bij de Hoge Raad is een procedure aanhangig over het enige tijd geleden in Nederland ingevoerde verbod op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen *buiten de land- en tuinbouw*. In de Kamerbrief wordt ook naar dit verbod verwezen.

In deze procedure gaat het om de vraag of artikel 193 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU), in samenhang met de artikelen 78 en 80a van de Wgb en de artikelen 12 en 14 van de Richtlijn, een grondslag vormt voor dit verbod. Het hof Den Haag heeft geoordeeld dat voornoemde artikelen geen grondslag bieden voor dit verbod.¹ De Staat is in cassatie gegaan van de uitspraak.

In de conclusie van Advocaat-Generaal Snijders van 25 februari 2022, die ten behoeve van de Hoge Raad is opgesteld maar niet bindend is, concludeert Snijders dat het arrest van het hof moet worden vernietigd en dat de procedure moet worden terugverwezen naar een ander hof ter verdere behandeling en beslissing.² Voor hier is van belang dat uit de conclusie volgt dat Snijders in artikel 14 van de Richtlijn ruimte ziet om maatregelen te treffen om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in het *algemeen* te verminderen en niet alleen in gebieden als bedoeld in artikel 12 van de Richtlijn. Snijders merkt daarbij op dat de tekst van artikel 14, indien wordt voldaan aan in de conclusie nader omschreven criteria, beleidsruimte biedt om een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te introduceren.

De Hoge Raad moet nog een oordeel geven over hetgeen in deze procedure aan de orde is. Als gezegd, het gaat in deze zaak om een verbod *buiten de land- en tuinbouw*

¹ Gerechtshof Den Haag 24 november 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:2173.

² Conclusie A-G Snijders van 25 februari 2022, ECLI:NL:PHR:2022:182.

datum 27 juni 2022
onze ref. EB/EB/11018394

3/3

en niet om een verbod op het gebruik van glyfosaathoudende middelen, voor bepaalde toepassingen, *binnen de land- en tuinbouw*, zoals aan de orde is in de motie. Het is echter voorstelbaar dat het arrest van de Hoge Raad ook van belang is voor hetgeen met de motie aan de orde wordt gesteld omdat de vraag aan de orde is welke ruimte er voor een lidstaat is om een nationaal verbod op bepaalde toepassingen van gewasbeschermingsmiddelen te introduceren en aan welke voorwaarden moet worden voldaan om een dergelijk verbod te kunnen introduceren, zoals die met betrekking tot evenredigheid en noodzakelijkheid.

Tot zover ons advies. Tot een nadere toelichting zijn en ik uiteraard graag bereid.

Met vriendelijke groet,
de landsadvocaat,
voor deze,
Pels Riicken & Droogleevers Fortuijn N.V.

